

VOGELWERKGROEP VAN IVN BEST

De vogelwerkgroep heeft zijn naam te geleend aan het gebied de Pailjaart en telt daar al sinds de oprichting in 1982 de broedvogels. Deze gegevens worden nog steeds doorgegeven aan SOVON die ze verwerkt in de broedvogelatlas.

Tegenwoordig gaat dat allemaal digitaal en via telefoon of tablet worden de gegevens direct in het veld met GPS ingevoerd, dat was in de begintijd wel anders; toen werden er door de leden zelf nog kaarten gemaakt om het zo nauwkeurig mogelijk in te voeren.

3

1. Inleiding.

Binnen de Afdeling Best van het IVN Vereniging voor Natuur- en Milieueducatie werd op 11 november 1982 Vogelwerkgroep 'De Pailjaart' opgericht.

Begin 1983 startte deze groep een onderzoek naar de aanwezigheid van vogelsoorten in het ten noorden van Best tussen de spoorlijn Best-Boxtel en de rijksweg A-2 gelegen natuurgebied 'De Pailjaart', aan welk gebied de Vogelwerkgroep ook zijn naam ontleent.

In de loop van de jaren is het telgebied uitgebreid tot atlasblok 51.23 kwartblok 2 (waarin 'De Pailjaart') en atlasblok 51.24 kwartblok 1, alwaar broedvogels geïnventariseerd werden volgens de richtlijnen van SOVON.

Door afnemend ledenaantal en uitbreiding van activiteiten van diverse leden binnen de vogelwerkgroep en het IVN zijn de tellingen in deze gebieden, tezamen 1250 ha, eind 1999 gestopt en met ingang van het jaar 2000 vervangen door tellingen in een tweetal afgebakende kleinere gebieden. Deze gebieden zijn Landgoed 'Heerenbeek' gelegen noordwestelijk van Best aan de westzijde van de spoorlijn Best-Boxtel en 'Bestse Broek' gelegen ten noorden van Best oostelijk van de rijksweg A-2 en onderdeel van 'De Scheeken'. Omdat echter de naamgever van onze Vogelwerkgroep, het gebied 'De Pailjaart' daardoor buiten de boot viel, werd begin 2001 besloten dit als derde inventarisatiegebied op te nemen. Alle drie de gebieden maken deel uit van het in ontwikkeling zijnde aaneengesloten natuurgebied 'Het Groene Woud', waarvoor in het kader van deze ontwikkeling in 2004/2005 de "Natuurbrug Het Groene Woud" werd gebouwd, welke onze inventarisatiegebieden 'Pailjaart' en 'Bestse Broek' met elkaar verbindt. Deze natuurbrug werd op 23 april 2005 officieel geopend door de Minister van Verkeer en Waterstaat Mevr. Karla Peijs.

Geïnventariseerd wordt volgens de uitgave "Handleiding Broedvogel Monitoring Project" van SOVON Vogelonderzoek Nederland. Hierbij worden broedgevallen geïnventariseerd van vogels die voorkomen op de lijst van 109 bijzondere soorten en 30 facultatieve bijzondere soorten. Ook worden broedgevallen van enkele algemene soorten geteld. In alle drie de gebieden zijn verder het hele jaar door alle voorkomende soorten genoteerd.

Andere door de VWG verrichtte tellingen zijn de Punt Transect Tellingen (PTT) van 's winters in de omgeving van Best verblijvende en trekkende vogelsoorten.

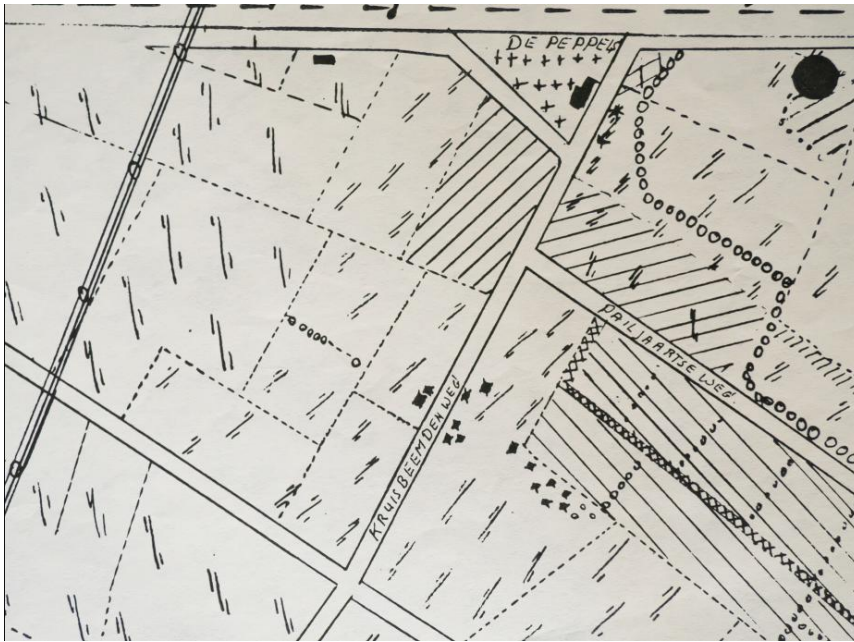
Verder behoren tot de activiteiten:

- de inventarisering van roofvogels en uilen in de Sonse en Nieuwe Heide;
- het plaatsen, controleren en onderhouden van nestkasten voor Steenuil, Kerkuil, Torenvalk en Bosuil en het vaststellen en vastleggen van de broedresultaten hierin;
- nestbescherming van weidevogels in gedeelten van het Bestse buitengebied;
- het inventariseren van kolonievogels zoals Blauwe reiger en Huiszwaluw;
- het deelnemen aan de door de Samenwerkende Oostbrabantse Vogelwerkgroepen (SOV) georganiseerde "Bekentelling".

De resultaten van al deze tellingen en andere activiteiten zijn in dit jaarverslag opgenomen en voorzover van toepassing doorgegeven aan SOVON en enkele andere instanties.

Samenstellers: Charles van den Berg,
Zoutmanstraat 7,
5684 BR BEST.
tel.0499-373144

Theo van Heesch,
Iep 45,
5682 HL BEST.
tel.0499-372428
th.vanheesch@planet.nl

voorbeeld van eigen getekende veldkaart.

waarnemingen oeverwaluw Ekkersweyer 1990 - Cor Karsemakers

- maken ook graag gangen in "voorbewerkte" gaten
- komen soms met groepjes van ± 13 "fladderend" voor het nestgat hangen waar juv. voor in zitten, alsof ze zeggen willen: "kom er maar uit, zo moeilijk is het niet".
- juv. vliegen soms even uit en komen dan weer in het nest terug om extra voedsel te ontvangen van de ouders.(?)
- juv. komen nog wel ± 10 dagen terug in het nest om te slapen.
- nesten vertonen soms flinke slijtsporen, er zijn ook nesten zonder.
- een veilige kijk-afstand is minimaal 50 m.
- op 27-4-90 is met de eerste nestbouw begonnen, dat is in 4 mnd. uitgegroeid tot ± 115 gaten, waarin ± 95 nesten. Dit is ongeveer het dubbele van '89!!!
- + omstreeks eind juli is nog nestbouw waargenomen.
- $95 \times 2,5 = 200$ à 240 juv.!?
- door fikse regenbui zijn ongeveer 6 nesten weggespoeld.

Voorbeeld van inventarisatie van oeverwaluwwand aan Ekkersweijer

tijd	VOGELn#
	KAARTn#
	KM-HOK
TELGEBIED:	
VOGEL:	
dd.:	10 jvc groep 2 c
aantal:	
weer:	
wind:	hard - matig - zacht ruk - storm - stil
AKTIE	
ZIEN-HOREN?	
waarnemer:	
WAAR?	
akker - wei - hei	
kruidlaag - broek - bos	
gewas - heester - boom	
hoog - midden - laag	
rand - op-in - onder-boven	
sloot - beek - ven	
kanaal - rivier - plas	
DIV.:	

Tegenwoordig heb je apps als waarneming.nl en telmee.nl, waar je al je leuke waarnemingen kwijt kunt. Vanuit de vogelwerkgroep hadden we dat vroeger zelf, een eigen ontworpen formuliertje waarop je snel je bijzondere waarneming kwijt kon. Die werden elke maand tijdens de vergadering ingezameld en uitgewerkt.

IVN-lezing 19 februari

Uilen en steenuiltjes

Geassisteerd door Marko Renes hangt burgemeester Demmers een nestkastje op bij de familie van Kollenburg.

Uilendie spreken wel tot ieders verbeelding. De roep van het mannetje Bosuil kennen we allemaal als achtergrondgeluid in een spannende film. Een uil in levende lijve zien of horen maken maar weinig mensen mee. De vogelwerkgroep van het IVN is druk bezig met het verzorgen van goede nestgelegenheden voor uilen en in het bijzonder voor steenuiltjes.

De steenuil is zo groot als een merel en dus de kleinste uil in Nederland. Hij komt voor aan de rand van het stedelijk gebied met name in het kleinschalig agrarisch landschap. Door de renovatie van oude schuurtjes en het kappen van oude holle bomen gaat de nestgelegenheden van deze hollenbroeder sterk achteruit. Met het ophangen van specifieke steenuilenkasten op daarvoor geschikte locaties zorgt de vogelwerkgroep voor nieuwe nestgelegenheden. De uiltjes maken er nu al gretig gebruik van. Om de soort te beschermen is ook het vergroten van de kennis over de leefgewoonte en biotoop van deze uilen van groot belang. Zonder enige kennis ziet men het steenuiltje eigenlijk nooit maar als men er meer van weet ziet men deze vaak op de gekste plaatsen. Hein de Koning en Bert Vervoort, twee uilenkenners bij uitstek, geven aanstaande donderdag 19 februari om 20.00 uur in de grote ruimte grenzend aan het nieuwe IVN-lokaal aan de Max de Bossustraat een lezing over uilen, met dia's en vogelgeluiden. Iedereen is welkom. Een week later, op donderdagavond (26 februari) wordt er door leden van de vogelwerkgroep een uilenexcursie verzorgd naar locaties waar verschillende uilen voorkomen. De uilen zijn nu druk bezig met paarvorming, dus relatief makkelijk te observeren en zeker te horen. Zo kunt u de kennis opgedaan tijdens de lezing in praktijk brengen. Vertrekpunt Prinsenhof om 20.00 uur.

Ook de uilenbescherming doet de vogelwerkgroep al sinds 1987 en nog steeds.

In 2002 is het provinciale netwerk uilenbescherming van start gegaan. Wij hadden toen ons 15 jarig jubileum; toenmalige burgemeester Letty Demmers heeft daarvoor in Best toen mede de aftrap gegeven.